

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Matematiikan ja tilastotieteen laitos

Matemaattinen tilastotiede 2

Harjoitukset 1

17.1.2011

1. Olkoon otosavaruus $\Omega = \mathbb{R}$ ja σ -algebriana Borelin σ -algebra $\mathcal{B}(\mathbb{R})$, so. $\mathcal{B}(\mathbb{R})$ on pienin σ -algebra, joka sisältää puoliavoimet välit $(a, b]$, $a \leq b$. Osoita σ -kentän aksioomien avulla, että seuraavat joukot kuuluvat $\mathcal{B}$:hen: a) $\{a\}$, b) $[a, b)$, c) (a, b) , d) $[a, b]$, e) rationaaliluvut $\mathbb{Q}$, f) irrationaaliluvut $\mathbb{I}$.

2. Osoita, että Example 1:n kaava

$$A \cap B = \cup_{i=1}^m \cup_{j=1}^n \{(a_i, a'_i] \cap (b_j, b'_j]\}.$$

pitää paikkansa.

3. Osoita, että $P(A^c | B) = 1 - P(A | B)$.

4. Oletetaan, että kaikille erillisten puoliavointien välien unioneille $\cup_{i=1}^n (a_i, b_i]$,

$$0 < a_1 \leq b_1 \leq a_2 \leq b_2 \leq \dots \leq a_n \leq b_n \leq 1,$$

$n = 1, 2, \dots$, pätee

$$P\{\cup_{i=1}^n (a_i, b_i]\} = \sum_{i=1}^n (b_i^2 - a_i^2),$$

Osoita, että P toteuttaa luentojen aksioomit (Axiom1 ja 2) luento-esimerkin 1 Boolean algebrassa.

5. Jos ed. tehtävässä erotuksen $b_i^2 - a_i^2$ sijasta on erotus $F(b_i) - F(a_i)$, niin millainen pitää F :n olla, jotta vastaava P toteuttaa aksioomit.
6. Osoita, että jos A ja B ovat riippumattomia, niin myös tapahtumat A^c ja B^c ovat riippumattomia.
7. Oletetaan, että tapahtumat $A_1, \dots, A_n$ ovat kokonaan riippumattomia ja että $P(A_i) = \alpha$ jokaisella i :n arvolla. vertaile Bonferronin epäyhtälön antamaa approksimaatiota tarkkaan todennäköisyyteen, kun $n = 5, 10, 15$ ja $\alpha = 0.10, 0.05, 0.01$.
8. Voiko kokonaistodennäköisyyden kaavassa (Theorem 2) joukkoja C_j olla numeroituvasti ääretön määrä?